

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3698

Vragen van de leden **Karabulut** en **Jasper van Dijk** (beiden SP) aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mw. Dijkma, en de minister voor Wonen, Wijken en Integratie over *de bestrijding van segregatie in het onderwijs*. (Ingezonden 7 juli 2009)

1
Wat is uw reactie op de resultaten en aanbevelingen uit het rapport «Vrijheid van onderwijs: meer mengen, meer keus!» van de Amsterdamse adviesraad «Diversiteit en Integratie»?¹

2
Wat is uw oordeel over het plan van de gemeente Amsterdam om segregatie tegen te gaan door middel van gemengde voorscholen? Bent u bereid deze aanpak ook in andere gemeentes aan te bevelen? Zo nee, waarom niet?²

3
Bent u bereid te bevorderen dat nieuwe voorscholen aan witte scholen worden gekoppeld?

4
Deelt u de mening dat «verbetering van de kwaliteit van zwakke scholen» niet voldoende is om de segregatie in het onderwijs te bestrijden? Zo nee, hoe verklaart u dat decennia van achterstandenbeleid niet heeft kunnen voorkomen dat de segregatie in het onderwijs is toegenomen?

5
Hoe verloopt de centrale registratie en plaatsing van leerlingen in de gemeente Nijmegen? Bent u bereid deze aanpak aan te bevelen bij andere gemeentes? Zo nee, hoe voorkomt u dat de bestrijding van segregatie uitmondt in vrijblijvendheid?

6
Hoe oordeelt u over het voorstel van de Adviesraad om witte scholen geen toestemming voor uitbreiding te geven als de school zich niet inspant voor menging? Hoe oordeelt u over het voorstel om gratis openbaar vervoer te bieden aan leerlingen in het voortgezet onderwijs die buiten hun wijk naar school gaan, teneinde meer gemengde scholen te bereiken?

7
Deelt u de analyse dat er in Amsterdam «geen werkelijke vrijheid van onderwijs» bestaat omdat ouders niet meer de gewenste school kunnen kiezen, aangezien zij feitelijk moeten kiezen tussen een witte of een zwarte school? Zo ja, is dit voor u een extra aanmoediging om met vereende krachten te streven naar gemengde scholen?

¹ Gemeente Amsterdam, Adviesraad «Diversiteit en Integratie»: «Vrijheid van onderwijs: meer mengen, meer keus!» http://www.adviesraaddiversiteit.amsterdam.nl/adviezen/map_met_adviezen/vrijheid_van
² de Volkskrant, 2 juli 2009.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Dijkma** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), mede namens staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mw. Van Bijsterveldt-Vliegenthart, en de minister voor Wonen, Wijken en Integratie (ontvangen 3 september 2009)

1
De adviesraad doet in zijn publicatie verschillende aanbevelingen. Het advies is opgesteld op verzoek van de Amsterdamse onderwijswethouder en aan de gemeente aangeboden. Het is aan de gemeente Amsterdam om te reageren op de aanbevelingen van de adviesraad.

2
Amsterdam ontvangt van OCW een bijdrage voor het inrichten van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) voor doelgroepkinderen om de (taal)achterstand te verminderen. Doordat een groot deel van deze kinderen van allochtone afkomst is, is er kans op gesegregeerde voorzieningen in de voorschoolse educatie. Aangezien dat ongewenst is, waardeer ik het idee van de gemeente Amsterdam om te streven naar meer gemengde voorscholen. Het wetsvoorstel Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Kamerstukken II 2008/09, nr. 2) stimuleert dat voorschoolse educatie ook in kinderdagverblijven wordt gegeven. Verder is er in samenwerking met de VNG en

betrokken veldorganisaties een ondersteuningstraject gestart dat partijen helpt bij de voorbereiding op de nieuwe wet. Daarin wordt ook een handreiking ontwikkeld voor peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en ouders met het oog op het bestrijden van segregatie. Goede voorbeelden zullen zeker worden verspreid.

3

Het oprichten van voorschoolse voorzieningen is een zaak van de lokale overheid. Zij maken de keuze voor fysieke koppeling in bijvoorbeeld een brede school of andere samenwerkingsverbanden. Wel wordt in het wetsvoorstel Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie geregeld dat het college van Burgemeester en wethouders ervoor moet zorgdragen dat er binnen de gemeente voldoende voorzieningen in aantal én spreiding zijn waar voorschoolse educatie wordt gegeven. Zie verder het antwoord op vraag 2 over het ondersteuningstraject bij dit wetsvoorstel.

4

De verbetering van de kwaliteit van het onderwijs en in het bijzonder de kwaliteit van zwakke scholen kan een belangrijke bijdrage leveren aan het bevorderen van gemengde scholen. Het is echter niet de enige maatregel waarmee ik de aantrekkelijkheid van scholen, ongeacht hun populatie, vergroot en waarmee ik scholen ondersteun die te maken hebben met de gevolgen van maatschappelijke segregatie. Zo investeert het ministerie van OCW in voor- en vroegschoolse educatie, worden onderwijsachterstanden in het primair en voortgezet onderwijs bestreden, worden belemmeringen voor stapelen en doorstromen weggenomen en wordt voortijdig schoolverlaten tegen gegaan. Daarnaast worden gemeenten gestimuleerd om in samenspraak met de schoolbesturen tot een lokale aanpak van onderwijssegregatie in het basisonderwijs te komen. Dit kan variëren van het ondersteunen van ouderinitiatieven tot het meer gereguleerd inschrijven van leerlingen.

5

Uit informatie van de gemeente blijkt dat de centrale aanmelding goed verloopt. Voor het schooljaar 2009–2010 wordt door de gemeente

Nijmegen met een beleidsarme manier van aanmelden gewerkt, zodat er nog geen effect te meten zal zijn op het bevorderen van gemengde basisscholen. Vanaf het schooljaar 2010–2011 zal het aanmeld- en selectiesysteem volledig operationeel zijn, waarna eveneens het effect op het tegengaan van segregatie in het Nijmeegse basisonderwijs gemeten kan worden.

Op dit moment is het nog te vroeg om conclusies te trekken over het effect van de centrale aanmelding van leerlingen op de segregatie op scholen in Nijmegen. Als de pilot in Nijmegen positief uitpakt, zal dit worden uitgedragen.

6

Gemeenten kunnen binnen de kaders van de wetgeving een eigen beleid voeren voor onderwijshuisvesting en leerlingvervoer. De gemeente kan een dergelijke maatregel voorstellen in het Lokale Educatieve Overleg en daarover met schoolbesturen afspraken maken. Het is niet aan mij om te treden in de eigen verantwoordelijkheid die de gemeenten hebben op het gebied van onderwijshuisvesting en leerlingvervoer. Daarom kan ik geen oordeel geven over de voorstellen van de Adviesraad.

7

De mening dat er in Amsterdam «geen werkelijke vrijheid van onderwijs» bestaat deel ik niet. In Amsterdam hebben ouders, evenals in alle andere gemeenten, een vrije schoolkeuze. Bij de keuze voor een school zullen ouders allerlei afwegingen maken waaronder mogelijk ook de kwaliteit en de samenstelling van de school. Dit laatste is voor een aantal ouders de aanleiding om ouderinitiatieven op te zetten om een verandering aan te brengen in de samenstelling van de schoolpopulatie. Deze ouderinitiatieven worden landelijk ondersteund door de Stichting Kleurrijke Scholen.